

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa E. B. i W. P.
przeciwko Szpitalowi w R.
o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu i
ukształtowanie wynagrodzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 5 lutego 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego
w Rzeszowie z dnia 4 marca 2025 r., sygn. akt IV Pa 63/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz każdej z powódek
kwoty po 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych wraz
z odsetkami z art. 98 par. 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z 4 marca 2025 r., IV Pa 63/24 oddalił apelację Szpitala w R. (pозwany) od wyroku Sądu Rejonowego z 12 marca 2024 r., IV P 190/23 zasądzającego od pozwanego na rzecz E. B. i W. P. (powódki) odpowiednio kwoty 70.165,73 zł i 70.079,33 zł tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu za okres od 1 lipca 2021 r. do 31 stycznia 2024 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W sprawie ustalono, że E. B. ukończyła Liceum Medyczne Pielęgniarstwa w P. w 1983 r. i uzyskała prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. Od dnia 1 sierpnia 1983 r. została zatrudniona w pozwanym szpitalu na stanowisku pielęgniarki, a następnie - starszej pielęgniarki. Podstawiono jej pisemny zakres czynności pielęgniarki instrumentariuszki. Powódka W. P. ukończyła Medyczne Studium Zawodowe w P. w 1984 r. i po złożeniu egzaminu z przygotowania zawodowego uzyskała prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. Od dnia 1 września 1984 r. została zatrudniona w pozwanym szpitalu na stanowisku pielęgniarki, a następnie - starszej pielęgniarki. Podstawiono jej pisemny zakres czynności pielęgniarki instrumentariuszki. Powódki zatrudnione są na bloku operacyjnym Kliniki Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej. Od 1 listopada 2023 r. zajmują stanowisko pielęgniarki specjalisty z uwagi na ukończenie szkolenia specjalistycznego.

W ocenie orzekających w sprawie Sądów wynagrodzenie powódek i pielęgniarek z wyższym wykształceniem i specjalizacją zatrudnionych w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej, wykonujących tę samą pracę, znacząco się różniło. Sąd przytoczył różnice w wysokości wynagrodzeń powódek i innych pracowników. Stwierdził, że pracodawca nie wykazał, iż zastosowane przez niego kryterium dyferencjacji wynagrodzeń odnosiło się do cechy istotnej, relewantnej, usprawiedliwiającej zróżnicowanie wysokości wynagrodzenia zasadniczego. Poza wykształceniem nie było żadnych innych kryteriów różnicujących wynagrodzenie zasadnicze pielęgniarek i pielęgniarsza w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej. Najwyższe wynagrodzenie (ostatnio według wskaźnika z grupy 2) przysługiwało pielęgniarkom legitymującym się wyższym wykształceniem, magisterskim i specjalizacją.

Dowody zgromadzone w sprawie potwierdziły, że wszystkie osoby zatrudnione u pozwanego na stanowiskach pielęgniarek specjalistów w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej miały ten sam zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności. Pracowały w tym samym wymiarze czasu pracy. Pracodawca, układając grafiki, czy też powierzając wykonanie określonych czynności, nie brał pod uwagę wykształcenia pracowników. Uwzględniając powyższe, pozwany, domagając się oddalenia powództwa, powinien wykazać, że wykształcenie

poszczególnych pielęgniarek było cechą relewantną przy udzielaniu świadczeń medycznych, czemu - również zdaniem Sądu Okręgowego — nie sprostął.

Sąd Okręgowy wskazał, że podstawowym i pierwotnym przedmiotem działalności pozwanego jest wykonywanie działalności leczniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej. Pozwany szpital z dniem 1 stycznia 2023 r. zmienił właściciela z samorządu województwa na Uniwersytet [...] oraz nazwę z „Kliniczny na „Uniwersytecki”, ale zmiana ta nie spowodowała zmiany zakresów obowiązków lub odpowiedzialności pielęgniarek, czy obowiązku posiadania innych kwalifikacji niż wymagane do świadczenia pracy w pozwanym szpitalu. Pomimo zmiany nazwy, pozwany nie wymagał od pracowników zmiany kwalifikacji, czy też podwyższania wykształcenia. Sąd Okręgowy stwierdził, że analiza materiału dowodowego oraz twierdzeń pozwanego wskazuje, że jedynym powodem zróżnicowania wynagrodzenia powódek i pielęgniarek z wykształceniem wyższym i specjalizacją, była interpretacja ustawy z 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Pozwany uznał, że ustawa uzależnia wysokość najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników medycznych od posiadanego przez nich wykształcenia, nie zaś od wykształcenia wymaganego na stanowisku, na którym zatrudniony jest dany pracownik. Jednocześnie zastosował powyższą ustawę samodzielnie, w oderwaniu od konstytucyjnej zasady równości praw (art. 32 Konstytucji RP) oraz ww. przepisów Kodeksu pracy.

Sąd Okręgowy przytoczył m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 18 września 2008 r. (II PK 27/08) w którym Sąd ten wskazał, że zawarte w art. 18^{3c} § 1 k.p. pojęcia jednakowej pracy oraz pracy o jednakowej wartości mają różne znaczenia. W sytuacji, gdy w strukturze organizacyjnej pracodawcy występują stanowiska, na których świadczona jest jednakowa praca (rozumiana jako praca taka sama pod względem rodzaju i kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania oraz jej ilości i jakości), nie zachodzi konieczność porównywania — za pomocą kryteriów określonych w § 3 - prac różniących się rodzajowo. W wyroku z 12 stycznia 2010 r., I PK 138/09 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że „jednakowa praca” w rozumieniu art. 18^{3c} k.p., odnosi się nie do nazwy stanowiska, lecz do wykonywanych przez pracowników obowiązków (powołano także wyroki Sądu Najwyższego z 29

listopada 2012 r., II PK 112/12 i z 14 maja 2014 r., II PK 208/13). Podkreślono, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stoi jednocześnie na stanowisku, że różnicowanie wynagrodzeń pracowników jest dopuszczalne na kanwie stażu pracy, które to kryterium obiektywne i bezpośrednio związane z doświadczeniem zawodowym danej osoby, niezbędnym do wykonywania pracy określonego rodzaju (wyrok TSUE z 17 października 1989 r., C-109/88). Pracodawca różnicując wynagrodzenie mógł się bronić przed zarzutem dyskryminacji, powołując się na różne staże pracowników, jak również kryterium kwalifikacji czy wykształcenia.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza materiału dowodowego oraz twierdzeń pozwanego wskazywała, że jedynym powodem zróżnicowania wynagrodzenia powódek i pielęgniarek z wykształceniem wyższym i specjalizacją, była interpretacja ustawy z 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2139). Pozwany uznał, że ustawa uzależnia wysokość najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników medycznych od posiadanego przez nich wykształcenia, nie zaś od wykształcenia wymaganego na stanowisku, na którym zatrudniony jest dany pracownik. Jednocześnie zastosował powyższą ustawę samodzielnie, w oderwaniu od konstytucyjnej zasady równości praw (art. 32 Konstytucji RP) oraz przepisów Kodeksu pracy.

Sąd Okręgowy ocenił, że pozwany w niniejszej sprawie nie wykazał, aby dodatkowe kwalifikacje formalne pielęgniarek (wyższe wykształcenie magisterskie i specjalizacja) przełożyły się na różny sposób wykonywania pracy w porównaniu z pracą powódek. Tym samym, nie udowodnił, aby istniały podstawy znacznego różnicowania wynagrodzenia tych pracowników i naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu. Pozwany nie wdrożył i nie stosuje żadnej metody badania przydatności wykształcenia magisterskiego i specjalizacji w Klinice Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej, w której powódki wykonują swoją pracę i przełożenia tego wykształcenia na zakres obowiązków, jakość i ilość świadczonej pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że dodatkowe kwalifikacje formalne (wyższe wykształcenie i szkolenie podyplomowe niewymagane dla pracy na danym stanowisku) mogą wpływać na wysokość wynagrodzenia konkretnych pracowników

jedynie wówczas, gdy ich uzyskanie przekłada się na różny sposób wykonywania przez nich pracy. Jeżeli efekt wykonywania takiej samej pracy przez porównywalnych pracowników, pomimo posiadania przez część z nich dodatkowych kwalifikacji, jest taki sam, to występujące pomiędzy nimi różnice w wynagrodzeniu naruszają zasadę równych praw w zatrudnieniu.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego złożył pozwany zaskarżając wyrok ten w całości. Skarga kasacyjna została oparta na podstawach: 1) naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: art. 387 § 2¹ pkt 2 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 381 k.p.c.; art. 193 Konstytucji RP oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (jednolity tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 2393 ze zm.); 2) naruszenia przepisów prawa materialnego tj.: art. 9 § 1 k.p.; art. 5a w zw. z załącznikiem do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 2139 ze zm.; art. 89 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 2190 ze zm.); art. 18^{3c} § 1 i § 3 k.p. w zw. z art. 18^{3d} § k.p.; art. 78 § 1 k.p.). Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za wszystkie instancje, w tym także o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona, „bowiem Sąd drugiej instancji rażąco naruszył przepisy prawa materialnego i procesowego. Sąd zignorował stanowisko i zarzuty strony pozwanej albo uznając je za niezasadne albo milcząc na ich temat, co wskazuje, że nie zostały one szczegółowo i w pełni przeanalizowane i zweryfikowane przez Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym w ocenie strony pozwanej Sąd II instancji nie rozpoznał merytorycznie apelacji i nie odniósł się szczegółowo do stanowiska pozwanego zawartego w skardze apelacyjnej przez, co nie została wypełniona w sposób prawidłowy kontrola instancyjna wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia. Naruszenie to miało istotny wpływ na wydanie zaskarżonego orzeczenia (choć formalnie nastąpiło już po

ogłoszeniu wyroku). Równocześnie Sąd naruszył przepisy prawa materialnego, bowiem Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na błędnie zastosowanych lub niewłaściwie zinterpretowanych przepisach prawa pracy. Ponadto Sąd naruszył także szereg przepisów Kodeksu pracy, czego konsekwencją było przyjęcie nieuzasadnionego poglądu, iż „przedmiotowa sprawa zasadza się na niestosowaniu przez pracodawcę przepisów Kodeksu pracy”. Z tych też powodów należy uznać niniejszą skargę kasacyjną za oczywiście uzasadnioną.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki wniosły o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz każdej z powódek kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje wyłącznie z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Skarga kasacyjna służy bowiem realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku

przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 października 2024 r., III USK 380/23). Dlatego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Spełnienie tego wymogu powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności i argumenty prawne pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie "przedsądu", natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołać się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Choć dla obu tych elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach "przedsądu" bada tylko wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania okoliczności uzasadniające podjęcie takiej decyzji procesowej, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Dlatego też skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes

publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa.

W niniejszej skardze kasacyjnej odwołujący się powołał się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zamiast wielu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2025 r., III PSK 12/25, LEX nr 3900296; z 23 czerwca 2025 r., III PSK 59/25, LEX nr 3899558; z 14 maja 2025 r., III PSK 175/24, LEX nr 3873594 i powołane tam wcześniejsze orzecznictwo Sądu Najwyższego). Oczywiste naruszenie prawa jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa. Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (zamiast wielu zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2025 r., I USK 262/24 i powołane tam orzecznictwo).

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania - wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07,

LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r. Nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań i nie wykazuje, aby w sprawie występował stan "oczywistej zasadności" skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywista zasadność skargi nie jest widoczna przy lekturze samego uzasadnienia wyroku. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie w pełni podziela stanowisko wyrażone m. in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2025 r., III PSK 164/25 w analogicznej sprawie, w której skarżący powołał się również na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Dla przypomnienia, w uzasadnieniu wskazanego postanowienia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 18^{3c} k.p. stanowi, że

pracownicy mają prawo do jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości (§ 1), a pracami o jednakowej wartości są prace, których wykonywanie wymaga od pracowników porównywalnych kwalifikacji zawodowych, potwierdzonych dokumentami przewidzianymi w odrębnych przepisach lub praktyką i doświadczeniem zawodowym, a także porównywalnej odpowiedzialności i wysiłku (§ 3). Mierniki wskazane w tym przepisie zostały wymienione alternatywnie i jest to alternatywa rozłączna. Nie można ich stosować zamiennie ani definiować pierwszego z pojęć przy pomocy kryteriów kwalifikacyjnych dotyczących drugiego. O ile ustawodawca sformułował w § 3 legalną definicję pojęcia „pracy o jednakowej wartości”, o tyle nie wyjaśnił, jak należy rozumieć termin „jednakowa praca”.

W doktrynie prawa pracy i w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zatem, że prace jednakowe to prace takie same pod względem rodzaju, kwalifikacji koniecznych do ich wykonywania, warunków, w jakich są świadczone, a także - ilości i jakości (por. Kodeks pracy - komentarz pod redakcją Z. Salwy, Warszawa 2004, s. 71 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 18 września 2008 r., II PK 180/08, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 41; z 29 listopada 2012 r., II PK 112/12, LEX nr 1294658 czy postanowienia z 27 stycznia 2022 r., II PSK 199/21, LEX nr 3340985 i z 18 października 2023 r., I PSK 103/22, LEX nr 3616232). Stąd stanowisko pracy może stanowić kryterium porównawcze w ramach ustalania „jednakowej pracy”, ale nie jest ono wyłączne. Prace tożsame pod względem rodzaju i kwalifikacji wymaganych do ich wykonywania na tych samych stanowiskach pracy funkcjonujących u danego pracodawcy mogą różnić się co do ilości i jakości (rozumianej jako sposób wywiązywania się z powierzonych obowiązków), a wówczas nie są pracami jednakowymi w rozumieniu art. 18^{3c} § 1 k.p. Oceniając prawo pracowników do wynagrodzenia za pracę jednakową, konieczne jest uwzględnienie jakości i rezultatów świadczonej pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2012 r., II PK 161/2011, OSNP 2013 nr 3-4, poz. 33). Ilość i jakość świadczonej pracy są w świetle art. 78 § 1 k.p. podstawowymi kryteriami oceny pracy dla potrzeb ustalania wysokości wynagrodzenia oraz stanowią dopuszczalne przesłanki różnicowania wynagrodzenia w myśl Konwencji nr 100 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej jednakowego wynagrodzenia dla

pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości, przyjętej w Genewie dnia 29 czerwca 1951 r. (Dz. U. z 1955 r. Nr 38, poz. 238), a także są akceptowane w judykaturze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2004 r., III PK 40/04, OSNP 2005 Nr 6, poz. 76 i z dnia 9 stycznia 2007 r., II PK 180/06, LEX nr 302305). Kryteriami takimi jak właśnie „ilość i jakość” świadczonej pracy, kierował się Sąd Okręgowy. Dodatkowo Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 3 czerwca 2021 r., C-624/19 w sprawie przeciwko Tesco Stores Ltd. (LEX nr 3181795) stwierdził, że kwestia czy dani pracownicy wykonują taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości, o której mowa w art. 157 TFUE należy natomiast do sądowej oceny stanu faktycznego.

Zaskarżone orzeczenie Sądu koresponduje z art. 18^{3c} § 1 k.p., to jest zasadą prawa pracy dotyczącą prawa pracowników do jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości, a to wyklucza twierdzenia pozwanego o kwalifikowanym naruszeniu art. 18^{3c} § 1 k.p.

Mając na uwadze powyższe i uznając, że pozwany nie wykazał powoływanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[r.g.]